

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Șpare odată în săptămână:

DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Pastorală de Crăciun a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru.

Nicolae,

din tăturarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos

„Eu am venit ca viață să aibă și înai mult să aibă”. Ev. Ioan 10, 10.

Iarăși a sosit la noi sărbătoarea Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos—și de odată cu ea au sosit și bucuriile duhovnicești ce le revărsă cu îmbelsugare în inimile tuturor acelor care știu să o prăznuiască cu credință și cu evlavie.

Între aceștia vreau să vă numărăți Voi toți, Iubiților mei fii sufletești,—de aceea mă apropiu de Voi și și de data aceasta cu părintescul meu cuvânt de învățătură despre însemnătatea venirii în lume a Mântuitorului nostru, ca prăznuirea și de acum să vă fie cât mai cu folos pentru sufletele Voastre.

Cugetul meu se smerește înainte tainei celei din veac ascunsă și de îngeri neștiută, care s'a arătat în noaptea cea sfânt în Vifleimul Iudeei. Minunea care s'a întâmplat atunci acolo, prin atingerea cerului cu pământul, trece peste puterea de cuprindere a minții noastre omenești. Atâta însă totuși înțelegem, că prin nimic nu s'a arătat într'un chip așa de strălucit nemărginita iubire izbăvitoare a marelui Dumnezeu cătră noi oamenii, ca prin întruparea și trimiterea în lume a unuia născut Fiului său. Prin Pruncul cel născut în ieslea din Vifleim, Dumnezeu ne deschide inima sa părintească și ne întinde dreapta sa cea mântuitoare. Prindeți-vă de ea! În vârtejul frământărilor traiului Vostru, prindeți-vă cu toată puterea de ea, că aici veți găsi singurul razim nelșelător împotriva ispitelor și păcatelor, singurul liman de pace pentru sufetele Voastre, singurul drum călăuzitor cătră adevărata viață.

Deodată cu prznicul Nașterii Sale, par'că se înfățișează în mijlocul nostru, cari îl chemăm cu iubirea noastră, Domnul însuși, și repetind cuvântul pentru care a luat trup omenesc și a petrecut aievea între oameni, ne zic: „Eu am venit ca viață să aibă și cu prisosință să aibă”.

El vede neodihnitul sbucim după viață al oamenilor de astăzi. Vedem până în adâncul sufletului lor pe ceice caută cu lăcomie viață în averi și în bogățiile trecătoare ale lumii acesteia și nu se dau înapoi dela nici o înșelăciune și dela nici o faptă urâtă pentru a le câștiga. Vede pe cei ce aleargă în ruptul capului după tot felul de plăceri neiertate și păgubitoare pentru trup și suflet, crezând că în ele stă viața. Vede pe toți ceice umblă după măriș deserte, amăgindu-se cu înșelătoarele lor podoabe, că în ele ar fi găsit viața. Vede pe ceice trăiesc în vrajbă și neînțelegeri, în ură și în lupte răsbunătoare, închipuindu-și că unde-i șgomotul mai mare acolo ar fi și viață mai multă. Vede, în sfârșit, toată mizeria relelor ucigătoare de suflet și risipitoare de viață și cu durere în fața acestei triste priveliști ce i se deschide înainte ochilor spune tuturor: Voi oameni, din vina voastră vă stricați viața! Dumnezeu a sădit în inimile voastre setea după viață, dar voi, cu ochii întunecați de patimi, ați părăsit drumul vieții și ați apucat pe drumul care duce la pierzare și la moarte. Întoarceți-vă din rătăcirea voastră și ascultați glasul meu, că eu de aceea am venit în lume ca viață să aveți: „Eu sunt calea, adevărul și viața” (Ioan 14, 6)!

Această chemare ni-o face nouă astăzi Hristos-Stăpânul vieții, Hristos-Aducătorul vieții, Hristos-Vieța însuși.

Vieța aceasta stă mai presus de priceperea noastră, covârșeste cerul și pământul, plutește deasupra veacurilor și noi numai închinându-ne ei și slujindu-i putem săi simțim puterea și mărirea. Dar iată că aceasta viață n'a rămas ascunsă, ci ni-s'a arătat prin Cel născut în ieslea din Vifleim și ne cheamă la sine ca să ne slobozească din patimi, să rupă zăgazurile vieții celei vechi și să toarne în

cuprinsul sufletelor noastre o vieață nouă și curată, vieață cu un cuprins sufletesc luat din veșnicie, vieața care singură merită cu adevărat acest nume.

Toți câți s'au aprobiat de Domnul au simțit că El este vieața cea adevărată și numai El o poate da celor ce-și deschid inima ca s'o primească. O mărturisește aceasta Pavel când scrie: „*Hristos este vieața mea*“, o recunoaște Petru când spune: *Tu ai cuvintele vieții de veci*“, o întărește Ioan când glăsuște: „*Intru Hristos vieața s'a arătat*“. Insoțiți pe Domnul cu duhul în călătoriile lui prin satele și orașele dimprejurul lacului Ghenezaretului, prin Ierihon și Ierusalim și pretutindenea pe unde a umblat — și veți găsi că n'a îndreptat numai picioarele ologilor, n'a imputerit numai trupurile slăbănoșilor, n'a deschis numai ochii orbilor și urechile surzilor, ci a făcut minuni cu mult mai mari: a schimbat cu totul vieața oamenilor și a înnoit sufletele lor. Prin privirile, prin cuvintele și atingerile lui cu oameni de tot felul, le-a topit gheța din inimi, i-a scos din robia puterilor întunecoase, i-a desmorțit din somnul nepăsării și trândăviei și a făcut să biruiască în lăuntrul lor iubirea și vieața cea deplină. Pescari și muncitori neînvațați ajung suflete mari, femei perdute se ridică din noroiul fără delegilor, înșelători și cămătari nemiloși se fac binefăcători și săracilor, și tâlhărilor de pe cruce i-se deschide ușa raiului. Că de aceea a venit în lume Hristo ca să aducă și să împartă vieața cea adevărată, așa cum Dumnezeu vrea să fie vieața oamenilor. Și toate ce-i în lume mci bun, mai frumos și mai înălțător de inimi, din duhu Lui s'a zămislit, prin puterile dumnezeiești ce El le-a revărsat s'a înfăptuit și desăvârșit.

O poveste veche ne spune, că deo dată cu nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Hristos a răsrit din pământ un izvor cu apă sfântă, cu apa vieții din care bând cineva își înnoiește întreaga sa ființă. La dreptu vorbind, aceasta nu-i numai poveste, ci e întâmplare aievea. Nașterea lui Hristos a fost într'adevăr izvor de apă vie care a făcut să rodească câmpiile însetate ale sufletului omenesc.

Această apă de înnoire și înviorare a sufletelor trebuie și oamenilor de astăzi. Prea s'au întors mulți cu cugetul dela Dumnezeu, prea puțin ascultă de Mântuitorul și de poruncile Lui și mare de tot e numărul celor ce s'au datat patimilor și pornirilor rele. De aceea se stinge fericirea din suflete și scade mereu iubirea dintre oameni. O singură scăpare ne este dată: întoarcerea la Hristos și deschiderea inimilor pentru vieața pe care El o imbie.

Când cete mari de călători trec prin întinsele pustiri așternute cu nisip, trmit în toate părțile cercetași ca să găsească izvoare cu apă răcoritoare. Cel ce a dat mai întâi de izvor, strigă cu glas puternic ca să-l audă soții săi cei mai de aproape: *Veniți!* Strigătul de chemare trece din gură în gură până ce l-au auzit toți călătorii cari se adună să-și stămpere setea la izvor.

Dela Domnul iese strigătul: *Aeniți!* El ne cheamă: „*Veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pe voi*“ (Matei 11, 28)... „*De însătoșază cineva, să vie la mine să bea*“ (Ioan 7, 37)... „*Cel ce va bea din apa care eu voi da lui va fi întru el izvor de apă curgătoare în vieața de veci*“ (Ioan 4, 14). *Veniți cei flămânzi: „Eu sunt pânea vieții, cea ce vine către mine nu va flămânzi”* (Ioan 6, 35). *Veniți toți păcătoși: „Acesta pe păcătoși primește”* (Luca 15, 12). *Veniți toți cei pierduți: „Că au venit fiul omului să caute și să mântuiască pe cei perout”* (Luca 19 10). *Veniți cei înstrăinați, acesta lacrimile șterge „Nu plânge”* (Luca 7, 13). „*Veniți, că iată gata sunt toate*“ (Luca 14, 17).

Cu aceasta chemare mă îndrept și eu, păstorul și părintele Vostru sufletesc, către toți iubiiții mei fii întru Domnul: *Veniți cu toții fără zăbavă la Stăpânul vieții și la Mântuitorul sufletelor noastre!* De praznicul Nașterii Lui bucurați-vă cu bucuria sfântă. Bucurați-vă bărbaților cu bucuria păstorilor și ca magii li aduceți daruri aurul gândurilor curate, smirna și tămăia simțimentelor Voastre cucernice. Bucurați-vă femeilor cu bucuria ce-a simțit-o în inima sa Maica Preacurată în noaptea cea sfântă. Bucurați-vă bătrânilor cu bucuria așteptării împlinite ce a luminat fața dreptului Simeon și a prorociței Ana. Bucurați-vă copiilor cu bucuria nevinovată a sfinților Ingeri cari au mărit cu cântarea lor nașterea Stăpânului. Bucurați-vă și-l primiți în easa sufletelor Voastre, ca să puteți zice împreună cu apostolul neamurilor: „*Că nici moartea, nici vieața, nici ingerii, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele ce sunt acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncul, nici ori ce altă făptură nu poate să ne despartă pe noi dela dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Isus Domnul nostru*“

Această hotărâre să o întărească bunul Dumnezeu în sufletele voastre în aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului, pe cari, împreună cu cele următoare ale Anului-Nou și ale Bobotezei, Vă urez din toată inima să le petreceți cu sănătate, în pace și mulțumire, și să vă învredniciți a le ajunge întru mulți și fericiiți ani, Amin.

Impărtășindu-Vă arhierasca Noastră binecuvântare, am rămas.

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1921.

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

Nicolae Bălan,

arhiepiscop și mitropolit

Nr. 49/1922.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului ortodox român din Arad.

Prin aceasta se aduce la cunoștință, spre știre și urmare din partea organelor noastre subalterne, concluzul Nr. 63 dela 7/20 Octomvre 1921 al Măritului Congres național bisericesc.

Nr. 63. La propunerea comisiunii se ia următorul Concluz:

1. Congresul național bisericesc menține indiscutabilul drept al bisericii de a întemeia și întreține școli confesionale.

2. Congresul național bisericesc este de convingerea, că susținerea școalelor confesionale ortodoxe române servește astăzi ca și în trecut interesele vitale ale neamului românesc, deci și ale Statului român.

3. De aceea biserica contează la sprijinul material al Statului pentru menținerea mai departe de școli confesionale.

4. Spre a se putea studia mai temeinic întregul complex de probleme în raportul dintre Stat și biserică, guvernul va fi rugat să îndrume o anchetă, la care reprezentanții săi vor discuta chestiunea cu delegații ai bisericii. Până la rezolvirea definitivă a chestiunii, guvernul va fi rugat să pună la dispoziția bisericii cu putere retroactivă dela 1 Octomvre 1920 mijloacele materiale necesare pentru-că corpul didactic al școalelor confesionale să fie retribuit întocmai ca cel dela școalele Statului.

5. Congresul național bisericesc autorizează Consistorului mitropolitan de a întreprinde pașii trebuincioși în sensul acestor hotărâri congresuale pentru o armonică conlucrare a bisericii cu Statul în soluționarea chestiei școalelor confesionale.

P. Ven. Consistor mitropolitan a luat sub N-rul său 347 M. 1921 tot odată și următoarele dispozițiuni:

Ca organele subalterne, să se abțină dela orice conlucrare benevolă în ce privește cedarea sau închirierea edificiilor școlare confesionale. Față cu abuzurile organelor adminis-

trative privitor la rechiziționarea edificiilor să remonstreze la Ministeriul instrucțiunii publice, în toate cazurile.

Cu o cale s'a dispus și ordonăm și noi ca organele parohiale să facă consemnări — *inventare* — *exacte* despre edificiile școlare cu tot ce aparține aceloră, în câte trei exemplare, dintre cari un exemplar se va păstra în arhiva parohială, altul la oficiul protopopesc, iar al treilea se va înainta Consistorului ephial.

Spre orientare notificăm, că concluzul congresual Nr. 63 ex. 1921 a fost înaintat imediat, după ședințele Congresului, Ministeriului instrucțiunii publice, cu rugarea: să institue ancheta mixtă cerută prin acel concluz și să asemneze de urgență salarele învățătorilor confesionali în sume egale cu retribuția învățătorilor de stat. Neprimind însă Mitropolia noastră, nici un răspuns, s'a intrvenit de nou în același înțeles; dar iarăși fără rezultat până acum.

Concluzul congresual, dinpreună cu demersurile și dispozițiunile P. Veneratului Consistor mitropolitan se aduc pe aseasta cale la cunoștința organelor noastre subalterne spre știre și urmare precum și învățătorilor, spre a ști despre situația în care a ajuns Biserica noastră cu școala sa.

Pe urma acestor dispoziții, Prea On. Părinți Protopopi sunt poftiți să iee demersuri pentru a se întocmi și a ni-se trimite *pomenitele inventare toate de odată*, și ca să ne raporteze mai de urgență despre școalele rechiziționate: care organ politic, și când le-a rechiziționat.

Arad, la 18/31 Ian. 1921.

Joan J. Papp,

episcop.

Nr. 4291/1921

Ayiz oficios.

Examenul de cvalificațiune pretească cu candidații de preoție prescris prin Statutul Organic și regulamentul special, se va ține în ziua de Joi, în 3/16 Februarie 1922 și zilele următoare la ora 9 a. m. în sala de ședință a Consistorului ort. român din Arad.

La examen sunt admiși toți acei absolvenți de teologie, în terminul staverit prin §-ul 8 din regulamentul special și-au înaintat aici cererile corespunzător instruite.

Arad, 12/25 Ianuarie 1922.

1-3

Consistorul ort. rom. din Arad.

Botazul A. S. R. Principelui Mihai

Duminecă, în vederea săvârșirii botezului A. S. R. Principelui Mihai, au început să sosească la Palatul Regal din calea Victoriei, încă de pe la orele 3 după amiază, numeroșii invitați.

La orele 8 mareșalul Palatului anunță sosirea Membriilor Familiei Regale și în Sala Tronului își fac apariția mai întâi adjutanții regali și princiali, în urma lor venind imediat M. R. Regele, în uniformă de amiral; M. S. Regina, într-o splendidă toaletă albă; A. S. R. Principele Carol; A. S. R. Principele George al Greciei; ministrul Greciei Panas, și generalul Dusmanis, trimisul regelui Constantin al Greciei, cari se așează în fața clerului, la stânga fiind d. general Condeescu la dreapta d. col Condeescu, iar la mijloc d-na Plagino cu micul principe în brațe, pe care îl dă Suveranul.

Odată pruncul desfășat I. P. S. S. Mitropolitul Primat îl unge cu Sfântul Mir și luându-l apoi îl scaldă în cristelniță după care îl predă din nou Suveranului. După aceasta se procedează la ocolirea mesei. În ordinea următoare: în frunte M. S. Regele, fiind pruncul în brațe; Diadochul, având în mână dreaptă lumânarea; Principesele Elisabeta și Mărioara; Panas ministrul Greciei, cu generalul Dusmanis și colonel Rasoviceanu, reprezentantul regimentului de Vânătorilor de Munte — Nașul A. S. R. Principelui Mihai — având alături pe maiorul Ghimis, adjutantul generalului Dusmanis.

Printre nași mai figurează de asemenea și Regele Albert al Belgiei, reprezentat prin ministrul plenipotențiar al Belgiei la București.

„Trăiască A. S. R. Principele Mihail”

După ocolirea mesei de trei ori, conform datinilor, I. P. S. S. Mitropolitul Primat, citește Sfânta Evangheliă, în tot timpul căreia, micul principe e ținut în brațe de Suveran. Apoi Primatul strigă: „Trăiască A. S. R. Principele Mihail!” Asistența izbucnește în urale, în vreme ce corul întonează: „Mulți ani trăiască!”

După aceasta, A. S. R. Principele Mihai e purtat pe brațe de Suverană, care-l prezintă invitaților.

La orele 5 și jumătate, după săvârșirea botezului, își face apariția în sală și A. S. R. Principesa Elena, într-o splendidă toaletă albă și împreună cu Augustul soț. Principele Carol, sunt călduros felicitați de întreaga asistență.

INFORMAȚIUNI.

Profesori nou. Prefect al județului și orașului Arad a fost numit asesorul cosistorial Dr. Mihai Mărcuș dir. de bancă, care promite a strâni din rădăcină toate abuzurile din oraș și județ. Îi dorim succes deplin.

M. S. Regina va trimite în curând 40 vagoane cu porumb Motilor Infometati.

Inițierea unei mișcări culturale și literare în Arad. Conferințe literare în Palatul Cultural. Direcțiunea Palatului Cultural organizează o serie de conferințe literare. Prima conferință va avea loc la 5 Februarie, orele 5 după masă în sala mare a Palatului Cultural. Pentru această primă conferință s-a stabilit un program

bogat și variat. Inițiativa direcțiunii Palatului Cultural, constituie începutul unei mișcări culturale și literare cece până acum, afară de unele manifestații la rare ocazii, a lipsit aproape cu totul. Ne place să credem că societatea românească din Arad, care pare a fi căzut în anii din urmă într-o stare de amorțeală și de totală nesimțire față de cultura și literatura română, de data aceasta se va trezi și înțelegând importanța mare a inițiativei direcțiunii Palatului Cultural își va da tot concursul său atât moral cât și material, pentru realizarea scopului național și patriotic urmărit de organizatorii acestor conferințe. După cum suntem informați direcțiunea Palatului Cultural a primit de altcunum promisiunea a mai multor iluștri reprezentanți ai științei și literaturii române, ca dnii N. Iorga, Mehedinți, I. Bianu etc. vor veni la Arad pentru a ține conferințe în cadrul manifestațiilor culturale și literare organizate de Direcțiunea Palatului Cultural.

Gazeta Aradului și-a sistat apariția, se știe că vom avea în Arad alt ziar rămănesc; va reapare „Românul” sub conducerea dlui Sever Bocu.

Mulțumită publică. Orară și plăcută surprindere pentru întreaga comună bisericăscă din Drăgoești, tractul Belințului, a săvârșit credincioasa Ana Tânche, donând stei noastre biserici, în Ajunul Nașterii Domnului, 3 covoare în preț de 2000 Lei și anume: unul pentru treptele lui prestol, al doilea pentru amvon, al treilea pentru dulapul episcopesc și un acoperământ pentru tetrapod, cari toate sunt adevărată podoabă a sfântului lăcas dumnezeesc. Credincioasa Eva Boncia asemenea a donat stei biserici un stihar prețios în preț de 200 Lei. Atotputernicul să sfințească pe credincioasele, cari prin aceste fapte au dovedit, că iubesc podoaba casei Sale și să reverse asupra lor darurile Sale cele bogate. Drăgoești la 1 Ianuarie 1922. Lucian Lungu: preot ort. român.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de contabil ajutor la administrația casei cosistoriale ort. rom. din Arad prin aceasta se scrie concurs.

Beneficiu împreună cu acest post de prezent e 1050 Lei lunar ca salar fundamental, 20 %, 25 % ori 30 % (după cum alesul va fi singuratic, căsătorit, ori cu familie) indemnizație de chirie cumpulată de la salarul fundamental și 300 Lei lunar ajutor de scolare, care salar poate suferi schimbări-urcare ori reducere după cum va fi stabilit din partea Ministerului cultelor în proporție cu salarele celorlalți funcționari. Alesul va fi definitivat numai după un an de probă.

De la reuranți se cere absolvirea școlii comerciale superioare și testimoniu de maturitate. Atestat despre eventualele servicii de până aci.

Reflecianții la acest post au să-și înainteze petițiilor ajustate cu documentele necesare Cosistoriului ort. rom. din Arad, până în 15 Februarie 1922.

Consistoriul ort. român din Arad.

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: M. DĂRLEA.